HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a opta)

6 mai 2009 *

În cauza T-127/04,

KME Germany AG, fostă KM Europa Metal AG, cu sediul în Osnabruck (Germania),

KME Franța SAS, fostă Tréfimétaux SA, cu sediul în Courbevoie (Franța),

KME Italy SpA, fostă Europa Metalli SpA, cu sediul în Florența (Italia),

reprezentate de M. Siragusa, A. Winckler, G. C. Rizza, T. Graf și M. Piergiovanni, avocați,

reclamante,

* Limba de procedură: engleza.

împotriva

Comisiei Comunităților Europene, reprezentată de domnul É. Gippini Fournier, în calitate de agent, asistat de domnul C. Thomas, solicitor,

pârâtă,

având ca obiect, pe de o parte, o cerere de anulare sau de reducere a cuantumului amenzilor aplicate reclamantelor în temeiul articolului 2 literele (c), (d) și (e) din Decizia C (2003) 4820 final a Comisiei din 16 decembrie 2003 privind o procedură de aplicare a articolului 81 [CE] și a articolului 53 din Acordul privind SEE (Cauza COMP/E-1/38.240 – Tuburi industriale) și, pe de altă parte, o cerere reconvențională a Comisiei de majorare a respectivelor amenzi,

TRIBUNALUL DE PRIMĂ INSTANȚĂ
AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE (Camera a opta),

compus din doamna M. E. Martins Ribeiro, președinte, domnii S. Papasavvas și N. Wahl (raportor), judecători,

grefier: doamna C. Kantza, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 27 februarie 2008,

pronunță prezenta

Hotărâre

Istoricul cauzei

1 KME Germany AG (fostă KM Europa Metal AG), KME France SAS (fostă Tréfimétaux SA) și KME Italy SpA (fostă Europa Metalli SpA) fac parte dintr-un grup industrial european cotat la bursă și care este prezent în întreaga lume. Acest grup este unul dintre cei mai mari producători din lume de produse semifinite din cupru și din aliaje de cupru. Până în iunie 1995, KME France și KME Italy constituiau împreună o întreprindere distinctă de KME Germany. Numai după această dată KME Germany, KME Italy și KME France au constituit un singur grup (KME Germany, KME Italy și KME France sunt denumite în continuare, fără distincție, „reclamantele" sau „grupul KME").

2 În urma unor informații comunicate de Mueller Industries Inc., Comisia a efectuat, în martie 2001, verificări inopinate în incintele societăților Outokumpu Oyj și Luvata Oy (fostă Outokumpu Copper Products Oy) (denumite în continuare, împreună, „Outokumpu"), Wieland-Werke AG (denumită în continuare „Wieland") și ale reclamantelor, în temeiul articolului 14 din Regulamentul nr. 17 al Consiliului din 6 februarie 1962, Primul regulament de punere în aplicare a articolelor [81] și [82] din tratat (JO 1962, 13, p. 204, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 3).

3 La 9 aprilie 2001, Outokumpu s-a oferit să coopereze cu Comisia în baza Comunicării Comisiei privind neaplicarea de amenzi sau reducerea cuantumului acestora în cauzele având ca obiect înțelegeri (JO 1996, C 207, p. 4, denumită în continuare „Comunicarea privind cooperarea din 1996"). Outokumpu a depus un memoriu pe această temă la 30 mai 2001.

4 Ca răspuns la o solicitare de informații întemeiată pe articolul 11 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17 adresată de Comisie grupului KME și societății Wieland în iulie 2002, aceasta din urmă a solicitat, la 30 septembrie 2002, să i se aplice Comunicarea privind cooperarea din 1996.

5 Ca urmare a aceleiași solicitări de informații, grupul KME a solicitat la 15 octombrie 2002 să i se aplice respectiva comunicare.

6 După efectuarea unei anchete, constând în verificări suplimentare în incintele Outokumpu și ale grupului KME, după participarea la reuniuni cu reprezentanți ai Outokumpu, ai grupului KME și ai Wieland, precum și după formularea de solicitări de informații suplimentare, adresate, în temeiul articolului 11 din Regulamentul nr. 17, grupului KME și societății Wieland, Comisia a inițiat în iulie 2003 o procedură de constatare a încălcării și a adoptat o comunicare privind obiecțiunile adresată reclamantelor, Wieland și Outokumpu. Întrucât întreprinderile destinatare au renunțat să fie ascultate, nu s-a mai organizat o audiere.

7 La 16 decembrie 2003, Comisia a adoptat Decizia C (2003) 4820 final privind o procedură de aplicare a articolului 81 [CE] și a articolului 53 din Acordul privind SEE (Cauza COMP/E-1/38.240 – Tuburi industriale) (denumită în continuare „decizia atacată"), fiind publicat un rezumat al acesteia în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* din 28 aprilie 2004 (JO L 125, p. 50).

8 Din decizia atacată rezultă că spre sfârșitul anilor '80 producătorii organizați în Asociația pentru calitatea tuburilor utilizate în domeniul aerului condiționat și al refrigerării (Cuproclima Quality Association, denumită în continuare „Cuproclima"), printre care se numărau și reclamantele, și-au extins cooperarea cu privire la probleme de concurență.

9 Reuniunile bianuale organizate de Cuproclima ar fi constituit ocazia periodică de a discuta și de a stabili prețurile, precum și alte condiții comerciale aplicabile în cazul tuburilor industriale, după epuizarea ordinii de zi oficiale. Aceste reuniuni, contrare normelor de concurență, ar fi fost completate de contacte bilaterale între întreprinderile vizate. Întreprinderile vizate ar fi stabilit obiective referitoare la prețuri, precum și la alte condiții comerciale în ceea ce privește tuburile industriale, acestea ar fi coordonat majorarea prețurilor, și-ar fi împărțit clienții și cotele de piață și ar fi supravegheat punerea în aplicare a acordurilor anticoncurențiale dintre ele, pe de o parte, prin desemnarea liderilor de piață și, pe de altă parte, prin schimbul de informații confidențiale.

10 Decizia atacată cuprinde în special următoarele dispoziții:

„*Articolul 1*

Prin participarea, în perioadele menționate, la un ansamblu de acorduri și de practici concertate constând în stabilirea prețurilor și repartizarea pieților în sectorul tuburilor industriale, următoarele întreprinderi au încălcat dispozițiile articolului 81 alineatul (1) [CE] și, de la 1 ianuarie 1994, pe cele ale articolului 53 alineatul (1) din Acordul privind SEE:

a) [Wieland], de la 3 mai 1988 la 22 martie 2001;

b) Outokumpu […], în mod individual de la 3 mai 1988 la 30 decembrie 1988 și în solidar cu [Luvata] de la 31 decembrie 1988 la 22 martie 2001;

c) [Luvata], de la 31 decembrie 1988 la 22 martie 2001 (în solidar cu Outokumpu […]);

d) [KME Germany], în mod individual de la 3 mai 1988 la 19 iunie 1995 și în solidar cu [KME France] și cu [KME Italy] de la 20 iunie 1995 la 22 martie 2001;

e) [KME Italy], în solidar cu [KME France] de la 3 mai 1988 la 19 iunie 1995 și în solidar cu [KME Germany] și cu [KME France] de la 20 iunie 1995 la 22 martie 2001;

f) [KME France], în solidar cu [KME Italy] de la 3 mai 1988 la 19 iunie 1995, și în solidar cu [KME Germany] și cu [KME Italy] de la 20 iunie 1995 la 22 martie 2001.

Articolul 2

Pentru încălcările menționate la articolul 1 sunt aplicate următoarele amenzi:

a) [Wieland]: 20,79 milioane de euro;

b) Outokumpu […] și [Luvata], în solidar: 18,13 milioane de euro;

c) [KME Germany], [KME France] și [KME Italy], în solidar: 18,99 milioane de euro;

d) [KME Germany]: 10,41 milioane de euro;

e) [KME Italy] și [KME France], în solidar: 10,41 milioane de euro."

11 În ceea ce privește, în primul rând, stabilirea cuantumului de la care pornește amenda, Comisia a apreciat că încălcarea, constând în esență în stabilirea prețurilor și în repartizarea pieței, era o încălcare foarte gravă prin chiar natura sa [considerentul (294) al deciziei atacate].

12 Pentru a determina gravitatea încălcării, Comisia a luat în considerare și faptul că acest cartel afectase întregul teritoriu al Spațiului Economic European (SEE) [considerentul (316) al deciziei atacate]. Comisia a examinat și efectele reale ale încălcării și a constatat că înțelegerea „produsese, în general, efecte pe piață" [considerentul (314) al deciziei atacate].

13 Pentru a ajunge la această ultimă constatare, Comisia s-a întemeiat în special pe indiciile următoare. În primul rând, a avut în vedere punerea în aplicare a înțelegerii referindu-se la faptul că participanții și-au comunicat volumul vânzărilor și nivelul prețurilor [considerentul (300) al deciziei atacate]. În al doilea rând, elemente ale dosarului ar fi demonstrat că prețurile scăzuseră în perioada în care acordul coluziv a fost mai puțin respectat și crescuseră semnificativ în alte perioade [considerentul (310) al deciziei atacate]. În al treilea rând, Comisia a făcut referire la cota de piață colectivă cuprinsă între 75 și 85 % deținută de membrii înțelegerii [considerentul (310) al deciziei atacate]. În al patrulea rând, Comisia a constatat că respectivele cote de piață ale

participanților la înțelegere rămăseseră relativ stabile pe toată durata încălcării, chiar dacă uneori clienții participanților s-au schimbat [considerentul (312) al deciziei atacate].

14 În sfârșit, tot în cadrul determinării gravității încălcării, Comisia a luat în considerare faptul că piața tuburilor industriale din cupru constituia un sector important, a cărui valoare a fost estimată la 288 de milioane de euro la nivelul SEE [considerentul (318) al deciziei atacate].

15 Având în vedere toate aceste împrejurări, Comisia a concluzionat că încălcarea în cauză trebuia considerată foarte gravă [considerentul (320) al deciziei atacate].

16 În al doilea rând, Comisia a tratat în mod diferit întreprinderile vizate, pentru a ține cont de capacitatea economică efectivă a fiecăreia de a cauza un prejudiciu important concurenței. În această privință, Comisia a subliniat existența unei diferențe între cotele de piață deținute pe piața tuburilor industriale în cadrul SEE, pe de o parte, de grupul KME, lider de piață în cadrul SEE, cu o cotă de piață de [*confidențial*] [1] %, și, pe de altă parte, de Outokumpu și de Wieland, care dețineau o cotă de piață de [*confidențial*] % și, respectiv, de 13,4 %. Dată fiind această diferență, cuantumul de plecare al amenzii aplicate societăților Outokumpu și Wieland a fost fixat la 33 % din amenda aplicată grupului KME, mai precis la 11,55 milioane de euro pentru Outokumpu și pentru Wieland și la 35 de milioane de euro pentru grupul KME [considerentele (327) și (328) ale deciziei atacate].

17 Întrucât grupul KME a fost creat în 1995, Comisia a împărțit cuantumul de plecare al amenzii aplicate grupului, respectiv 35 de milioane de euro, în două părți: prima parte pentru perioada 1988-1995 (deosebind KME Germany de KME France și de KME Italy) și a doua parte pentru perioada 1995-2001 (considerând că cele trei entități formează un grup). Prin urmare, cuantumul respectiv de plecare a fost repartizat astfel: 8,75 milioane de euro pentru KME Germany (1988-1995), 8,75 milioane de euro în solidar pentru

1 — Date confidențiale ocultate.

KME Italy și KME France (1988-1995) și 17,50 milioane de euro pentru grupul KME, mai precis, în solidar pentru KME Germany, KME France și KME Italy (1995-2001) [considerentul (329) al deciziei atacate].

18 În al treilea rând, pentru a ține cont de necesitatea de a fixa amenda la un nivel care să îi asigure un efect descurajator, Comisia a majorat cuantumul de plecare al amenzii aplicate Outokumpu cu 50 %, ridicând astfel amenda la 17,33 milioane de euro, apreciind că cifra de afaceri mondială a acesteia, de peste 5 miliarde de euro, indica faptul că Outokumpu dispunea de o dimensiune și de o putere economică ce permiteau majorarea menționată [considerentul (334) al deciziei atacate].

19 În al patrulea rând, Comisia a calificat drept „lungă" durata încălcării, care s-a derulat între 3 mai 1988 și 22 martie 2001. Astfel, ținând cont de durata încălcării, Comisia a apreciat, așadar, că era adecvat să majoreze cuantumul de plecare al amenzilor aplicate întreprinderilor vizate cu 10 % pe fiecare an de participare la cartel. Prin urmare, Comisia a majorat cu 55 % cuantumul de plecare al amenzii aplicate grupului KME pentru perioada 1995-2001 și cu 70 % cuantumul de plecare al amenzilor aplicate KME Germany, pe de o parte, precum și KME Italy și KME France, pe de altă parte, pentru perioada 1988-1995. Cuantumul de bază al amenzilor a fost, în consecință, stabilit la 56,88 milioane de euro pentru întreg grupul KME [considerentele (338), (342) și (347) ale deciziei atacate].

20 În al cincilea rând, în ceea ce privește circumstanțele agravante, cuantumul de bază al amenzii aplicate Outokumpu a fost majorat cu 50 % pentru motivul că aceasta a săvârșit încălcări repetate, deoarece fusese destinatara Deciziei 90/417/CECO a Comisiei din 18 iulie 1990 referitoare la o procedură în temeiul articolului 65 [CO] privind acordul și practicile concertate ale producătorilor europeni de produse plate din oțel inoxidabil laminate la rece (JO L 220, p. 28) [considerentul (354) al deciziei atacate].

21 În al șaselea rând, în ceea ce privește circumstanțele atenuante, Comisia a subliniat că, fără cooperarea Outokumpu, nu ar fi putut stabili existența unui comportament ilicit decât pentru o perioadă de patru ani și, în consecință, a redus cuantumul de bază al amenzii acesteia cu 22,22 milioane de euro, astfel încât cuantumul de bază să corespundă amenzii care i-ar fi fost aplicată pentru o astfel de perioadă [considerentul (386) al deciziei atacate].

22 În al șaptelea și ultimul rând, Comisia a redus cuantumul amenzilor, în temeiul titlului D din Comunicarea privind cooperarea din 1996, cu 50 % pentru Outokumpu, cu 20 % pentru Wieland și cu 30 % pentru grupul KME [considerentele (402), (408) și (423) ale deciziei atacate].

Procedura și concluziile părților

23 Prin cererea depusă la grefa Tribunalului la 1 aprilie 2004, reclamantele au introdus prezenta acțiune.

24 Întrucât compunerea camerelor Tribunalului a fost modificată, judecătorul raportor a fost repartizat în Camera a opta, căreia, în consecință, i-a fost atribuită prezenta cauză.

25 În duplica sa, Comisia a solicitat majorarea cuantumului amenzii aplicate reclamantelor, întrucât acestea au repus în discuție, în duplică, anumite fapte necontestate în cursul procedurii administrative. Tribunalul a invitat reclamantele să își prezinte observațiile cu privire la această cerere reconvențională, părțile răspunzând acestei solicitări în termenul stabilit.

26 În baza raportului întocmit de judecătorul raportor, Tribunalul (Camera a opta) a decis deschiderea procedurii orale și, în cadrul măsurilor de organizare prevăzute la articolul 64 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, a invitat părțile să prezinte anumite înscrisuri și le-a adresat întrebări scrise, la care părțile au răspuns în termenul stabilit.

27 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările adresate oral de Tribunal au fost ascultate în ședința din 27 februarie 2008. Cu această ocazie, reclamantele au utilizat, în susținerea unuia dintre motivele invocate, înscrisuri care conțin, printre altele, statistici și grafice relative la evoluția prețului tuburilor industriale, pe de o parte, și a prețului cuprului, pe de altă parte. Comisia s-a opus utilizării acestor înscrisuri, susținând că nu a avut posibilitatea să verifice autenticitatea informațiilor care figurează în cuprinsul acestora și că aceste informații priveau în orice caz o altă perioadă decât cea referitoare la faptele în litigiu.

28 Înscrisurile depuse de reclamante în ședință nu au fost atașate la dosar.

29 Reclamantele solicită Tribunalului:

— reducerea substanțială a amenzii aplicate grupului KME;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor efectuate pentru furnizarea unei garanții bancare în schimbul plății amenzii până la pronunțarea Hotărârii Tribunalului;

— luarea oricăror alte măsuri pe care Tribunalul le-ar putea considera adecvate.

30 Comisia solicită Tribunalului:

— respingerea acțiunii;

— obligarea reclamantelor la plata cheltuielilor de judecată;

— majorarea cuantumului amenzii aplicate reclamantelor.

În drept

31 În susținerea prezentei acțiuni, reclamantele invocă cinci motive, toate în legătură cu stabilirea cuantumului amenzii care le-a fost aplicată. Motivele se întemeiază pe o luare neadecvată în considerare a impactului concret al cartelului în privința metodei de stabilire a cuantumului de plecare al amenzii, pe o evaluare neadecvată a dimensiunii pieței relevante, pe o majorare eronată a amenzii pentru durata încălcării, pe neluarea în

considerare a circumstanțelor atenuante și, respectiv, pe o aplicare eronată a Comunicării privind cooperarea din 1996.

32 Cu titlu introductiv, trebuie amintit, pe de o parte, că din considerentele (290)-(387) ale deciziei atacate rezultă că aplicarea de către Comisie a amenzilor pentru încălcare s-a realizat în temeiul articolului 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17 și, pe de altă parte, că, deși Comisia nu se referă explicit în decizia atacată la Liniile directoare privind metoda de stabilire a amenzilor aplicate în temeiul articolului 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17 și al articolului 65 alineatul (5) [CO] (JO 1998, C 9, p. 3, Ediție specială, 08/vol. 3, p. 69, denumite în continuare „liniile directoare"), este cert că aceasta a determinat cuantumul amenzilor pe baza metodei definite în aceste linii directoare.

33 Liniile directoare, deși nu pot fi calificate ca normă de drept, prevăd o regulă de conduită care indică practica ce trebuie urmată și de la care Comisia nu se poate îndepărta, într-un caz particular, fără a avea justificări (a se vedea Hotărârea Curții din 18 mai 2006, Archer Daniels Midland și Archer Daniels Midland Ingredients/Comisia, C-397/03 P, Rec., p. I-4429, punctul 91 și jurisprudența citată).

34 Revine, așadar, Tribunalului obligația să verifice, în cadrul controlului legalității amenzilor aplicate prin decizia atacată, dacă puterea de apreciere a Comisiei a fost exercitată potrivit metodei prevăzute în liniile directoare și, în măsura în care ar trebui constatat că s-a îndepărtat de la acestea, să verifice dacă această îndepărtare este justificată și motivată în mod corespunzător cerințelor legale. În această privință, trebuie subliniat că s-a confirmat de către Curte validitatea, pe de o parte, chiar a principiului liniilor directoare și, pe de altă parte, a metodei indicate în cuprinsul acestora (Hotărârea Curții din 28 iunie 2005, Dansk Rørindustri și alții/Comisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P și C-213/02 P, Rec., p. I-5425, punctele 252-255, 266, 267, 312 și 313).

35 Autolimitarea puterii de apreciere a Comisiei ce rezultă din adoptarea liniilor directoare nu este astfel incompatibilă cu menținerea unei marje de apreciere semnificative a Comisiei. Liniile directoare cuprind diferite elemente de flexibilitate

care permit Comisiei să își exercite puterea discreționară în conformitate cu dispozițiile Regulamentului nr. 17, astfel cum au fost interpretate de Curte (Hotărârea Dansk Rørindustri și alții/Comisia, punctul 34 de mai sus, punctul 267).

36 Prin urmare, în domeniile în care Comisia și-a păstrat o marjă de apreciere, de exemplu, în ceea ce privește nivelul majorării pentru durată, controlul legalității acestor aprecieri se limitează la absența unei erori vădite de apreciere (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 18 iulie 2005, Scandinavian Airlines System/Comisia, T-241/01, Rec., p. II-2917, punctele 64 și 79).

37 Pe de altă parte, în principiu, marja de apreciere a Comisiei și limitările aduse acesteia nu aduc atingere exercitării de către instanța comunitară a competenței sale de fond (Hotărârea Tribunalului din 8 iulie 2004, JFE Engineering și alții/Comisia, T-67/00, T-68/00, T-71/00 și T-78/00, Rec., p. II-2501, punctul 538), care o abilitează să elimine, să reducă sau să majoreze cuantumul amenzii aplicate de Comisie (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 8 februarie 2007, Groupe Danone/Comisia, C-3/06 P, Rep., p. I-1331, punctele 60-62, Hotărârea Tribunalului din 21 octombrie 2003, General Motors Nederland și Opel Nederland/Comisia, T-368/00, Rec., p. II-4491, punctul 181).

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe luarea neadecvată în considerare a impactului concret al înțelegerii

Argumentele părților

38 În cadrul primului motiv, reclamantele arată că, la stabilirea cuantumului amenzilor în speță, Comisia avea obligația să țină cont de impactul concret al înțelegerii pe piață. În

opinia acestora, decizia atacată este viciată de o eroare, întrucât Comisia nu ar fi respectat această obligație. Procedând astfel, Comisia ar fi încălcat și principiile egalității de tratament și proporționalității, precum și liniile directoare. Pe de altă parte, raționamentul și concluzia cu privire la impactul concret al înțelegerii cuprinse în decizia atacată ar fi eronate, necoroborate și contradictorii.

39 În plus, reclamantele susțin că, în speță, Comisia avea cu atât mai mult obligația să stabilească în mod adecvat impactul concret al cartelului, dat fiind modul în care a motivat faptul că reclamantelor le-a aplicat un cuantum de plecare al amenzii de trei ori mai mare decât cele aplicate Wieland și Outokumpu. Astfel, reclamantele amintesc că justificarea oferită de Comisie pentru a explica această diferență de tratament este necesitatea de a ține cont de ponderea specifică a fiecărei întreprinderi și, prin urmare, de efectul real al comportamentului ilicit al acestora asupra concurenței. Reclamantele apreciază că este evident că această motivare se întemeiază pe premisa existenței unui impact real al înțelegerii. Aplicarea unor amenzi diferite în funcție de comportamentul individual al societăților implicate ar avea sens numai dacă încălcarea în ansamblul său ar avea un impact concret asupra pieței.

40 Astfel, poziția Comisiei, potrivit căreia natura înțelegerii ar fi fost suficientă pentru a justifica cuantumul de plecare al amenzii aplicate grupului KME din cauza gravității, ar fi neîntemeiată și nu ar putea fi reținută.

41 Reclamantele amintesc că au prezentat, ca răspuns la comunicarea privind obiecțiunile, un raport întocmit de o societate de consiliere (denumit în continuare „raportul inițial”), care ar demonstra lipsa unui efect real al încălcării asupra prețurilor. În plus, în cursul prezentei proceduri, reclamantele au depus alte două rapoarte (denumite în continuare „primul raport suplimentar” și „al doilea raport suplimentar”), anexate la cererea introductivă și, respectiv, la replică. Aceste două rapoarte suplimentare au fost redactate de doi dintre autorii raportului inițial și ar confirma concluziile acestui raport.

42 Prin trimiterea la considerentele (299), (300) și (314) ale deciziei atacate, reclamantele susțin că abordarea Comisiei este contradictorie, întrucât nu este logic ca aceasta să afirme, pe de o parte, că era imposibil să determine impactul înțelegerii asupra prețurilor și, pe de altă parte, să concluzioneze că înțelegerea avusese un impact asupra prețurilor.

43 Reclamantele afirmă că, dată fiind coincidența observată de Comisie dintre creșterile de preț și creșterea cererii, aceasta ar fi trebuit să efectueze o analiză empirică. În lipsa unui studiu econometric adecvat, Comisia ar fi trebuit să concluzioneze că era imposibil să determine a priori dacă creșterile de preț erau rezultatul unei coordonări între întreprinderi sau dacă acestea se datorau integral creșterii cererii.

44 De fapt, reclamantele pretind că susținerile Comisiei în ceea ce privește raportul inițial sunt eronate. În această privință, reclamantele se referă în principal la cele două rapoarte suplimentare și afirmă că analiza cuprinsă în raportul inițial ar fi indicat în mod întemeiat că înțelegerea nu avusese niciun impact concret asupra fluctuațiilor de preț.

45 În sfârșit, reclamantele invocă, făcând referire la argumentele dezvoltate în cadrul celui de al patrulea motiv, că dosarul conține exemple de nerespectare a acordurilor coluzive și că înțelegerea a fost pusă în aplicare într-un mod limitat.

46 Așadar, reclamantele concluzionează că cuantumul de plecare al amenzii lor ar fi trebuit stabilit la limita inferioară pe scara amenzilor corespunzătoare pentru încălcările de cartel și ar fi trebuit să fie mai mic decât triplul cuantumului de plecare al amenzilor stabilit pentru Wieland și pentru Outokumpu.

47 Comisia solicită respingerea motivului.

48 Comisia invocă mai ales faptul că reclamantele nu au contestat, nici în răspunsul la comunicarea privind obiecțiunile, nici în cererea introductivă, trei dintre cele patru aspecte ale efectelor încălcării asupra pieței, constatate de Comisie, și anume influența asupra ofertelor de preț și de volum făcute clienților, punerea în aplicare a majorărilor de preț convenite și stabilizarea cotelor de piață.

49 Comisia subliniază că aceste trei aspecte au fost contestate de reclamante pentru prima dată în replică, ceea ce ar constitui, așadar, un motiv nou și ar fi, în consecință, inadmisibil potrivit articolului 48 alineatul (2) din Regulamentul de procedură. Comisia invocă de asemenea că faptele sus-menționate au fost citate în comunicarea privind obiecțiunile printre elementele constitutive ale încălcării. Comisia arată că, acordând reclamantelor o reducere a cuantumului amenzii de 30 %, a ținut cont în special de faptul că acestea nu au contestat aceste fapte în cursul procedurii administrative. Aceasta subliniază că nu ar fi acordat această reducere dacă reclamantele le-ar fi contestat în răspunsul lor la comunicarea privind obiecțiunile. În consecință, Comisia solicită Tribunalului să majoreze cuantumul amenzii aplicate reclamantelor.

50 Comisia invocă împotriva celui de al doilea raport suplimentar și o cauză de inadmisibilitate. În opinia sa, acest raport este inadmisibil potrivit articolului 48 alineatul (1) din Regulamentul de procedură. Astfel, fără a se opune criticilor Comisiei formulate în memoriul în apărare al acesteia referitor la calculele anterioare, autorii celui de al doilea raport suplimentar au căutat să recurgă la o serie de calcule noi, menite să le înlocuiască pe cele din primul raport suplimentar. În opinia Comisiei, al doilea raport suplimentar ar trebui de asemenea înlăturat în temeiul articolului 44 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul de procedură, întrucât, deși este o anexă, acesta cuprinde argumente care răspund pe fond la argumentele Comisiei inserate în memoriul său în apărare.

Aprecierea Tribunalului

51 Cu titlu introductiv, trebuie decis cu privire la cauzele de inadmisibilitate invocate de Comisie, precum și cu privire la cererea sa reconvențională.

52 Mai întâi, în ceea ce privește contestarea a „trei dintre cele patru aspecte […] ale efectelor încălcării", trebuie constatat că în cererea introductivă reclamantele au repus în discuție concluzia Comisiei potrivit căreia încălcarea a avut un impact concret și global asupra pieței. Acestea au susținut că înțelegerea nu avusese niciun impact semnificativ asupra prețurilor și au susținut că stabilizarea cotelor de piață, precum și punerea în aplicare a majorărilor de preț nu pot fi relevante pentru a demonstra un impact real al încălcării.

53 Se impune constatarea faptului că reclamantele au formulat această argumentație în cadrul replicii, ca răspuns la afirmația Comisiei, cuprinsă în memoriul în apărare al acesteia, conform căreia cererea introductivă nu a repus în discuție trei dintre cele patru aspecte ale efectelor cartelului. Prin urmare, cauza de inadmisibilitate invocată de Comisie în acest context este vădit neîntemeiată și, în consecință, cererea sa reconvențională este inadmisibilă.

54 În ceea ce privește problema dacă al doilea raport suplimentar constituie o probă admisibilă, trebuie amintit că, potrivit articolului 48 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, părțile mai pot propune probe în sprijinul afirmațiilor lor atât în cadrul replicii, cât și al duplicii, însă trebuie în acest caz să indice motivele care au determinat întârzierea cu care s-au propus probele. Totuși, această dispoziție vizează probele noi și trebuie interpretată în lumina articolului 66 alineatul (2) din același regulament, care prevede în mod expres că proba contrară și completarea probatoriului solicitat sunt admisibile (Hotărârea Curții din 17 decembrie 1998, Baustahlgewebe/Comisia, C-185/95 P, Rec., p. I-8417, punctul 72, și Hotărârea Tribunalului din 12 septembrie 2007, Comisia/Trends, T-448/04, nepublicată în Repertoriu, punctul 52).

55 În speță, două studii economice, respectiv raportul inițial și primul raport suplimentar, au fost anexate la cererea introductivă în susținerea afirmației reclamantelor potrivit căreia încălcarea nu a avut nicio incidență asupra pieței. În memoriul în apărare, Comisia a invocat argumente prin care urmărea să demonstreze că metoda, precum și unitățile de măsură utilizate în raportul inițial și în primul raport suplimentar erau defectuoase, iar fiabilitatea lor era incertă și că, în orice caz, rezultatele acestor rapoarte nu se opuneau constatării privind efectul înțelegerii asupra prețurilor.

56 Prin urmare, al doilea raport suplimentar, care urmărește să combată obiecțiile sus-menționate ale Comisiei, nu poate constitui o propunere de probă nouă, astfel cum pretinde Comisia, ci reprezintă o completare a probatoriului referitor la inexistența unui efect al înțelegerii asupra prețurilor, care fusese deja depus de reclamante la data formulării cererii introductive.

57 În ceea ce privește obiecția Comisiei potrivit căreia al doilea raport suplimentar, deși este o anexă, cuprinde argumente care răspund pe fond la argumentele Comisiei inserate în memoriul în apărare al acesteia, trebuie amintit că nu intră în competența Tribunalului să cerceteze și să identifice în anexe motivele și argumentele care ar putea fi considerate drept temei al acțiunii, anexele având o funcție pur probatorie și de instrument (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 17 septembrie 2007, Microsoft/Comisia, T-201/04, Rec., p. II-3601, punctul 94 și jurisprudența citată).

58 În speță, în cadrul replicii, reclamantele au respins obiecțiile Comisiei în legătură cu cele două rapoarte anexate la cererea introductivă în parte ca inoperante și în parte ca neîntemeiate. În acest context, reclamantele au susținut în cadrul replicii că, și în cazul în care s-ar lua în considerare obiecțiile de natură metodologică ale Comisiei, rezultatul acestor rapoarte ar fi același, și anume lipsa vreunei incidențe a înțelegerii asupra prețurilor. Reclamantele au mai afirmat că interpretarea Comisiei dată anumitor date din cele două rapoarte sus-menționate era, pe plan statistic, de natură să inducă în eroare.

59 Tribunalul constată că al doilea raport suplimentar nu cuprinde argumente de drept noi, ci susține afirmațiile formulate în cadrul replicii prin metode de calcul și prin referințe econometrice noi. Rezultă că toate probele și obiecțiile formulate de reclamante în cadrul primului motiv trebuie declarate admisibile.

60 În ceea ce privește temeinicia prezentului motiv, trebuie subliniat că prin intermediul său reclamantele contestă atât evaluarea de către Comisie a gravității încălcării (a se vedea punctele 12 și 13 de mai sus), cât și tratamentul diferențiat operat de aceasta pe baza cotelor de piață ale întreprinderilor vizate (a se vedea punctul 16 de mai sus).

61 În ceea ce privește, mai întâi, tratamentul diferențiat al întreprinderilor în cauză, motivarea Comisiei din decizia atacată cu privire la acest aspect menționează în special o atenție pentru a ține cont „de ponderea specifică a fiecărei întreprinderi și, prin urmare, de efectul real al comportamentului său ilicit asupra concurenței" [considerentul (322) al deciziei atacate]. Cu toate acestea, trebuie subliniat că, și în lipsa probelor referitoare la un efect concret al încălcării asupra pieței, Comisia este în drept să opereze un tratament diferențiat în funcție de cotele din piața relevantă deținute, precum cel efectuat în considerentele (326)-(329) ale deciziei atacate.

62 Astfel, rezultă din jurisprudență că, întrucât cota de piață a fiecăreia dintre întreprinderile relevante pe piață a făcut obiectul unei practici restrictive, acest fapt constituie un element obiectiv care exprimă în mod corect răspunderea fiecăreia în ceea ce privește nocivitatea potențială a acestei practici pentru jocul normal al concurenței (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 29 aprilie 2004, Tokai Carbon și alții/Comisia, T-236/01, T-239/01, T-244/01-T-246/01, T-251/01 și T-252/01, Rec., p. II-1181, punctul 197).

63 De asemenea, în ceea ce privește aprecierea gravității încălcării, trebuie subliniat și că, deși Comisia nu a dovedit faptul că înțelegerea a avut un impact concret asupra pieței,

acest fapt nu ar avea vreun efect în privința calificării încălcării drept „foarte gravă” și, prin urmare, în privința cuantumului amenzii.

64 Trebuie constatat în acest sens că din sistemul comunitar al sancțiunilor pentru încălcarea normelor de concurență, astfel cum a fost reglementat prin Regulamentul nr. 17 și interpretat în jurisprudență, rezultă că înțelegerile merită, din cauza propriei naturi, cele mai severe amenzi. Eventualul lor impact concret asupra pieței, în special problema măsurii în care limitarea concurenței a determinat majorarea prețului de piață comparativ cu cel care ar fi fost prevăzut în ipoteza inexistenței cartelului, nu este un criteriu determinant pentru stabilirea nivelului amenzilor (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 7 iunie 1983, Musique diffusion française și alții/Comisia, 100/80-103/80, Rec., p. 1825, punctele 120 și 129, Hotărârea Curții din 17 iulie 1997, Ferriere Nord/Comisia, C-219/95 P, Rec., p. I-4411, punctul 33, Hotărârea Curții din 16 noiembrie 2000, Stora Kopparbergs Bergslags/Comisia, C-286/98 P, Rec., p. I-9925, punctele 68-77, și Hotărârea Curții din 25 ianuarie 2007, Dalmine/Comisia, C-407/04 P, Rep., p. I-829, punctele 129 și 130, Hotărârea Tokai Carbon și alții/Comisia, punctul 62 de mai sus, punctul 225; a se vedea și Concluziile avocatului general M. Mischo prezentate în cauza Mo och Domsjö/Comisia, Hotărârea Curții din 16 noiembrie 2000, C-283/98 P, Rec., p. I-9855, I-9858, punctele 95-101).

65 Trebuie adăugat că din liniile directoare rezultă că acordurile sau practicile concertate care urmăresc în special, precum în speță, stabilirea prețurilor și repartizarea clientelei pot fi calificate, pentru simplul motiv al naturii proprii, ca fiind „foarte grave”, fără să fie necesar ca astfel de comportamente să fie caracterizate de un impact sau de o dimensiune geografică deosebită. Această concluzie este susținută de faptul că, deși descrierea încălcărilor „grave” menționează în mod expres impactul asupra pieței și efectele asupra unor zone întinse din piața comună, în schimb, cea a încălcărilor „foarte grave” nu menționează nicio cerință cu privire la un impact concret asupra pieței și nici cu privire la producerea unor efecte într-o zonă geografică determinată (Hotărârea Tribunalului din 25 octombrie 2005, Groupe Danone/Comisia, T-38/02, Rec., p. II-4407, punctul 150).

66 Cu titlu accesoriu, Tribunalul apreciază că un impact concret al înțelegerii asupra pieței relevante a fost demonstrat de Comisie în mod corespunzător cerințelor legale.

67 În acest context, trebuie subliniat că premisa reclamantelor potrivit căreia Comisia ar fi obligată, în ipoteza în care ar invoca un impact concret al înțelegerii, să demonstreze în mod științific, în vederea stabilirii cuantumului amenzii, un efect economic tangibil asupra pieței și o legătură de cauzalitate cu efect între impact și încălcare a fost respinsă de jurisprudență.

68 Astfel, Tribunalul s-a pronunțat în mai multe rânduri în sensul că impactul real al unei înțelegeri asupra pieței trebuie considerat a fi suficient demonstrat în cazul în care Comisia poate furniza indicii concrete și credibile privind faptul că este probabil, în măsură rezonabilă, ca înțelegerea să fi avut un impact asupra pieței (a se vedea în special Hotărârea Tribunalului Scandinavian Airlines System/Comisia, punctul 36 de mai sus, punctul 122, Hotărârea Tribunalului din 27 septembrie 2006, Archer Daniels Midland/Comisia, T-59/02, Rec., p. II-3627, punctele 159-161, Hotărârea Tribunalului Jungbunzlauer/Comisia, T-43/02, Rec., p. II-3435, punctele 153-155, Hotărârea Tribunalului Archer Daniels Midland/Comisia, T-329/01, Rec., p. II-3255, punctele 176-178, Hotărârea Tribunalului Roquette Frères/Comisia, T-322/01, Rec., p. II-3137, punctele 73-75).

69 În această privință, trebuie remarcat că reclamantele nu au contestat materialitatea faptelor arătate la punctul 13 de mai sus, pe care s-a întemeiat Comisia pentru a constata existența unui impact concret al înțelegerii asupra pieței, și anume faptul că prețurile au scăzut în perioada în care acordul coluziv a fost puțin respectat și au crescut semnificativ în alte perioade, punerea în aplicare a unui sistem de schimb de date cu privire la volumul vânzărilor și la nivelul prețurilor, importanța cotei de piață deținute de toți membrii înțelegerii și faptul că respectivele cote de piață ale participanților la înțelegere au rămas relativ stabile pe toată durata încălcării. Reclamantele au invocat doar că faptele amintite nu puteau demonstra că încălcarea în cauză a avut un impact concret asupra pieței.

70 Or, din jurisprudență rezultă că este legitim să se deducă de către Comisie, pe baza indiciilor menționate la punctul precedent, că încălcarea a avut un impact concret asupra pieței (a se vedea în acest sens Hotărârile Jungbunzlauer/Comisia, punctul 68 de mai sus, punctul 159, Roquette Frères/Comisia, punctul 68 de mai sus, punctul 78, Hotărârea Tribunalului din 27 septembrie 2006, Archer Daniels Midland/Comisia, T-59/02, punctul 68 de mai sus, punctul 165, Hotărârea Archer Daniels Midland/

Comisia, T-329/01, punctul 68 de mai sus, punctul 181, Hotărârea Tribunalului din 14 decembrie 2006, Raiffeisen Zentralbank Österreich și alții/Comisia, T-259/02-T-264/02 și T-271/02, Rec., p. II-5169, punctele 285-287).

71 În ceea ce privește argumentul reclamantelor potrivit căruia dosarul conține exemple de nerespectare a acordurilor coluzive, trebuie subliniat că faptul că acordurile nu au fost întotdeauna respectate de membrii înțelegerii nu este suficient pentru a exclude un impact asupra pieței (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului Groupe Danone/Comisia, punctul 65 de mai sus, punctul 148).

72 Nici argumentele întemeiate de reclamante pe propriul comportament nu pot fi reținute. Astfel, comportamentul efectiv pe care o întreprindere pretinde că l-a adoptat este lipsit de relevanță pentru evaluarea impactului unei înțelegeri asupra pieței, urmând să fie luate în considerare numai efectele rezultate din încălcare în ansamblul său (Hotărârea Tribunalului din 9 iulie 2003, Archer Daniels Midland și Archer Daniels Midland Ingredients/Comisia, T-224/00, Rec., p. II-2597, punctul 167). De asemenea, nu se poate reproșa Comisiei că în considerentul (303) al deciziei atacate a constatat că raportul inițial nu permitea combaterea concluziilor sale privind efectele reale ale încălcării asupra pieței. Astfel, analiza econometrică ce figurează în acest raport prelucrează numai date cifrice referitoare la reclamante.

73 Prin urmare, având în vedere toate considerațiile care precedă, prezentul motiv trebuie respins ca neîntemeiat.

74 În plus, în cadrul competenței sale de fond și în lumina considerațiilor precedente, Tribunalul apreciază că nu este necesară repunerea în discuție a aprecierii cuantumului de plecare al amenzii stabilit de Comisie în funcție de gravitate.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe o evaluare neadecvată a dimensiunii sectorului afectat de încălcare

Argumentele părților

75 Prin intermediul celui de al doilea motiv, reclamantele susțin că, evaluând piața relevantă la 288 de milioane de euro, Comisia a exagerat dimensiunea acesteia și, prin urmare, gravitatea încălcării, fapt care ar fi determinat aplicarea unei amenzi excesive. Reclamantele pretind de asemenea că abordarea Comisiei încalcă principiul egalității de tratament.

76 Reclamantele arată, cu titlu introductiv, că, în sectorul tuburilor industriale, prețul total al produselor se compune în mod normal din prețul cuprului potrivit cotației stabilite de London Metal Exchange (Bursa metalelor de la Londra, denumită în continuare „LME") și din costul transformării, care corespunde valorii adăugate de fabricant (denumită în continuare „marja de transformare"). Materia primă necesară fabricării tuburilor industriale ar fi furnizată fie de client, fie de însuși fabricantul de tuburi, care ar factura-o astfel în prețul total.

77 În opinia reclamantelor, dimensiunea pieței relevante este un factor pertinent în stabilirea cuantumului de plecare al amenzii. Reclamantele susțin că, cel puțin în speță, Comisia a determinat cuantumul de plecare al amenzii în funcție de dimensiunea pieței relevante.

78 Reclamantele pretind că, în calitate de producători de tuburi industriale, nu au nicio influență asupra prețurilor materiei prime principale, respectiv cuprul, care ar reprezenta aproximativ două treimi din prețul final plătit de clienți. În această privință, reclamantele amintesc faptul că prețul metalului este stabilit prin cotații zilnice la LME și că, prin procurarea acestui metal, acestea nu fac decât să urmeze instrucțiunile date de cumpărătorii de tuburi industriale. Prin urmare, cei care ar determina prețul

metalului ar fi clienții înșiși. În consecință, prețul metalului ar fi numai un element care revine în sarcina clienților. Volatilitatea prețurilor metalului nu ar afecta rentabilitatea reclamantelor. În consecință, greutatea economică reală a pieței relevante ar fi fost limitată la marja de transformare.

79 Pe de altă parte, noțiunea de cifră de afaceri totală, care este necesar să fie luată în considerare pentru a determina plafonul de 10 % potrivit articolului 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17, nu ar fi în mod obligatoriu relevantă în speță, deoarece Comisia și instanțele comunitare ar fi libere să interpreteze diferit noțiunea de cifră de afaceri în contextul calculării dimensiunii pieței relevante. Astfel, cifra de afaceri ar fi un indicator imprecis al dimensiunii unei piețe de produse. În anumite cazuri, alte elemente ar putea permite Comisiei să evalueze mai bine dimensiunea pieței.

80 Sprijinindu-se pe considerațiile care precedă, reclamantele susțin că, atunci când a evaluat dimensiunea pieței relevante, Comisia ar fi trebuit să scadă aproximativ două treimi din prețul total al produselor în cauză, ceea ce ar fi condus la stabilirea unui cuantum de plecare al amenzii mai puțin ridicat. Reclamantele concluzionează că, prin omisiunea de a deduce prețul cuprului din cifra de afaceri aferentă pieței relevante, Comisia a ignorat realitatea economică a pieței și a stabilit un cuantum de plecare al amenzii exagerat în raport cu gravitatea încălcării, încălcând astfel articolul 15 din Regulamentul nr. 17 și liniile directoare.

81 În opinia reclamantelor, faptul că, pe lângă coluziunea privind marja de transformare și alte condiții comerciale, cartelul a inclus și repartizarea pieței și a clientelei, precum și un schimb ilegal de informații nu ar putea afecta validitatea afirmației lor potrivit căreia dimensiunea pieței relevante ar trebui, în cadrul aprecierii cuantumului de plecare al amenzii, să fie evaluată numai în funcție de cifra de afaceri corespunzătoare marjei de transformare.

82 În plus, reclamantele susțin că o sancțiune, pentru a avea efect descurajator, ar trebui să aibă legătură cu profiturile obținute de cartel și că, în speță, profiturile obținute de membrii cartelului nu depindeau deloc de prețul metalului, ci numai de marja de transformare a tuburilor. Pe de altă parte, abordarea formalistă a Comisiei ar conduce la un tratament mai sever al operatorilor economici activi în avalul producției în raport cu întreprinderile active pe piețele din amonte. Situația ar fi similară pentru operatorii care transformă materii prime costisitoare comparativ cu cei care transformă materii prime ieftine.

83 Comisia solicită respingerea motivului formulat de reclamante. În plus, Comisia invocă în duplica sa că reclamantele au contestat pentru prima dată în cadrul replicii anumite concluzii din decizia atacată referitoare la extinderea acordului asupra prețurilor la modalitățile de plată și de livrare, precum și la contractele de consignație a mărfurilor. Comisia subliniază de asemenea că, prin faptul că a acordat grupului KME o reducere de 30 % a cuantumului amenzii în temeiul Comunicării privind cooperarea, a ținut cont în special de împrejurarea că acesta nu contestase concluziile menționate. Comisia solicită, în consecință, Tribunalului să declare inadmisibile argumentele susmenționate și în orice caz să majoreze, în exercitarea competenței sale depline de fond, cuantumul amenzii aplicate grupului KME.

Aprecierea Tribunalului

84 Cu titlu introductiv, se impune constatarea faptului că nu este necesară pronunțarea nici cu privire la cauza de inadmisibilitate, nici cu privire la acțiunea reconvențională formulată de Comisie. Astfel, reclamantele au admis în mod expres, prin răspunsurile la întrebările adresate de Tribunal în ședință, că înțelegerea în cauză cuprindea modalitățile de plată și de livrare, precum și contractele de consignație a mărfurilor. În orice caz, trebuie constatat că respectiva cauză de inadmisibilitate este neîntemeiată și că cererea reconvențională este inadmisibilă, din moment ce rezultă din dosar că reclamantele au susținut, atât în cursul procedurii administrative, cât și în cererea introductivă, teza potrivit căreia încălcarea nu a afectat decât piața transformării.

85 În ceea ce privește fondul, trebuie subliniat mai întâi că metoda prevăzută de liniile directoare, pe care Comisia le-a aplicat în decizia atacată (a se vedea punctul 32 de mai sus), răspunde unei logici forfetare potrivit căreia cuantumul general de plecare al amenzii, determinat în funcție de gravitatea încălcării, este calculat în funcție de natura încălcării, de impactul real asupra pieței, atunci când acesta poate fi măsurat, și de mărimea pieței geografice relevante (punctul 1 litera A primul paragraf din liniile directoare). Ulterior, cuantumul general de plecare al amenzii este individualizat pentru fiecare participant mai ales în funcție de dimensiunea acestuia.

86 Pe de altă parte, pentru a determina cuantumul de plecare al amenzii, Comisia poate, fără a fi obligată în acest sens, să aibă în vedere dimensiunea a pieței afectate (Hotărârea Tribunalului din 15 martie 2006, BASF/Comisia, T-15/02, Rec., p. II-497, punctul 134, și Hotărârea Tribunalului Roquette Frères/Comisia, punctul 68 de mai sus, punctele 149 și 150).

87 Cu toate acestea, rezultă în mod clar din decizia atacată că, în speță, Comisia a ales să ia în considerare dimensiunea pieței tuburilor industriale în cadrul SEE în evaluarea gravității încălcării în cauză. Deși Comisia a concluzionat deja, pe baza naturii încălcării, că aceasta era „foarte gravă" în sensul liniilor directoare [considerentul (294)], gravitatea încălcării și, prin urmare, cuantumul general de plecare al amenzii au fost determinate de Comisie în decizia atacată prin luarea în considerare a efectelor reale ale cartelului pe piață [considerentele (295)-(314)], a dimensiunii geografice a pieței relevante [considerentele (315)-(317)] și a faptului că sectorul care face obiectul încălcării era o piață importantă, a cărei dimensiune în cadrul SEE a fost evaluată la 288 de milioane de euro [considerentele (318) și (319)].

88 Deși dimensiunea pieței relevante nu a constituit decât unul dintre elementele reținute de Comisie în decizia atacată în vederea evaluării gravității încălcării și a cuantumului general de plecare al amenzii, nu este mai puțin adevărat că respectivul cuantum a fost stabilit efectiv de Comisie ținând cont de aceasta. Prin urmare, susținerea Comisiei potrivit căreia cuantumul de plecare al amenzii aplicate reclamantelor nu ar fi fost neapărat mai mic de 35 de milioane de euro dacă prețul cuprului ar fi fost dedus din cifra de afaceri a pieței trebuie respinsă.

89 În consecință, trebuie verificat dacă prețul cuprului a fost în mod greșit luat în considerare de Comisie la evaluarea dimensiunii pieței afectate.

90 În această privință, reclamantele pretind, pe de o parte, că prețul cuprului excede controlului fabricanților de tuburi industriale, din moment ce acesta este stabilit potrivit LME, și, pe de altă parte, că prețul la care este achiziționat metalul este decis de înșiși cumpărătorii de tuburi industriale. Reclamantele subliniază de asemenea că fluctuațiile prețului metalului nu au niciun efect asupra profitului lor.

91 Cu toate acestea, se impune constatarea faptului că niciun motiv întemeiat nu impune ca cifra de afaceri aferentă unei piețe relevante să fie calculată prin excluderea anumitor costuri de producție. Astfel cum a subliniat în mod întemeiat Comisia, în toate sectoarele industriale există costuri inerente produsului final pe care fabricantul nu le poate controla, dar care constituie totuși un element esențial în ansamblul activităților sale și care, prin urmare, nu poate fi exclus din cifra sa de afaceri la momentul stabilirii cuantumului de plecare al amenzii (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 15 martie 2000, Cimenteries CBR și alții/Comisia, T-25/95, T-26/95, T-30/95-T-32/95, T-34/95-T-39/95, T-42/95-T-46/95, T-48/95, T-50/95-T-65/95, T-68/95-T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 și T-104/95, Rec., p. II-491, punctele 5030 și 5031). Faptul că prețul cuprului constituie o parte importantă din prețul final al tuburilor industriale sau că riscul fluctuațiilor prețului cuprului este mult mai ridicat decât pentru alte materii prime nu infirmă această concluzie.

92 În sfârșit, în ceea ce privește diversele obiecții ale reclamantelor prin care urmăresc să afirme că, în loc să fi recurs la criteriul cifrei de afaceri a pieței relevante, ar fi mai oportun, având în vedere scopul descurajator al amenzilor și principiul egalității de tratament, să se stabilească cuantumul acestora în funcție de rentabilitatea sectorului afectat sau de valoarea adăugată în raport cu sectorul afectat, trebuie constatat că sunt lipsite de relevanță. În această privință, se impune constatarea, mai întâi, a faptului că,

întrucât gravitatea încălcării este determinată prin referire la numeroși factori, pentru care Comisia dispune de o marjă de apreciere (Hotărârea Tribunalului din 12 decembrie 2007, BASF/Comisia, T-101/05 și T-111/05, Rep., p. II-4949, punctul 65), fără să fi fost stabilită o listă imperativă sau exhaustivă de criterii care trebuie să fie luate în considerare în mod obligatoriu (Hotărârea Dalmine/Comisia, punctul 64 de mai sus, punctul 129), revine Comisiei, și nu instanței comunitare, obligația să stabilească, în cadrul marjei sale de apreciere și în funcție de limitele care decurg din principiul egalității de tratament și din Regulamentul nr. 17, factorii și datele cifrice pe care urmează să le ia în considerare în vederea aplicării unei politici care să asigure respectarea interdicțiilor prevăzute la articolul 81 CE.

93 În continuare, este incontestabil că cifra de afaceri a unei întreprinderi sau a unei piețe, ca factor de evaluare a gravității încălcării, este în mod inevitabil vagă și imperfectă. Aceasta nu distinge între sectoarele cu valoare adăugată ridicată și cele cu valoare adăugată scăzută și nici între întreprinderile profitabile și cele mai puțin profitabile. Cu toate acestea, în pofida naturii sale aproximative, cifra de afaceri este considerată în acest moment, atât de către legiuitorul comunitar, cât și de către Comisie și de către Curte, ca un criteriu adecvat, în dreptul concurenței, de apreciere a dimensiunii și a puterii economice ale întreprinderilor vizate [a se vedea printre altele Hotărârea Musique diffusion française și alții/Comisia, punctul 64 de mai sus, punctul 121, articolul 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17, considerentul (10) și articolele 14 și 15 din Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi (JO L 24, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 201)].

94 Prin urmare, ținând cont de toate considerațiile precedente, trebuie să se concluzioneze că în mod corect Comisia a luat în considerare prețul cuprului în vederea determinării dimensiunii pieței relevante.

Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe o majorare eronată a cuantumului de plecare al amenzii pentru durata încălcării

Argumentele părților

95 Reclamantele invocă, în esență, că, prin majorarea cuantumului de plecare al amenzii aplicate cu 10 % pentru fiecare an de participare la încălcare, Comisia a încălcat liniile directoare, precum și principiile egalității de tratament și proporționalității, din moment ce nu a ținut cont de intensitatea variabilă a înțelegerii pe durata acesteia.

96 În această privință, reclamantele subliniază că majorarea cu 10 % pentru fiecare an de participare la încălcare reprezintă majorarea maximă pe care Comisia o poate aplica în temeiul liniilor directoare pentru încălcările de lungă durată. Prin urmare, majorarea cuantumului de plecare al amenzii din cauza duratei nu ar avea caracter mecanic, ci ar trebui să fie proporțională cu impactul concret și obiectiv al încălcării asupra consumatorilor.

97 Reclamantele subliniază că faptul că este posibil ca, pentru înțelegerile complexe, Comisia să fi recurs la noțiunea „încălcare unică și continuă” în scopul de a extinde răspunderea întreprinderilor care nu au participat în mod direct la toate elementele constitutive ale înțelegerii globale face ca adaptarea majorării amenzii din cauza duratei în funcție de eventuale perioade de activitate redusă ale înțelegerii să fie indispensabilă.

98 În speță, situația de fapt nu ar justifica o majorare anuală cu 10 %, întrucât, în primul rând, înțelegerea în cauză nu ar fi avut niciun efect semnificativ asupra prețurilor și, în al doilea rând, intensitatea activităților înțelegerii ar fi variat pe parcursul încălcării, astfel cum, de altfel, a indicat Comisia în diferite considerente ale deciziei atacate.

99 Comisia solicită respingerea prezentului motiv.

Aprecierea Tribunalului

100 Trebuie amintit că o majorare a cuantumului amenzii în funcție de durată nu se limitează doar la situația în care ar exista o relație directă între durată și un prejudiciu sporit cauzat obiectivelor comunitare urmărite de normele de concurență (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 30 septembrie 2003, Michelin/Comisia, T-203/01, Rec., p. II-4071, punctul 278 și jurisprudența citată).

101 Rezultă în plus din liniile directoare că, între aprecierea gravității și cea a duratei încălcării, Comisia nu a stabilit nici o suprapunere, nici vreo interdependență.

102 Dimpotrivă, în primul rând, rezultă din economia textului liniilor directoare că acestea prevăd aprecierea gravității încălcării ca atare în scopul determinării unui cuantum de plecare general al amenzii. În al doilea rând, gravitatea încălcării este analizată în raport

cu caracteristicile întreprinderii vizate, în special cu dimensiunea și cu poziția acesteia pe piața relevantă, ceea ce poate conduce la ponderarea cuantumului de plecare, la clasificarea întreprinderilor pe categorii și la stabilirea unui cuantum de plecare specific. În al treilea rând, durata încălcării este luată în considerare pentru a stabili cuantumul de bază și, în al patrulea rând, liniile directoare prevăd luarea în considerare a circumstanțelor agravante și atenuante care permit adaptarea cuantumului amenzii, în special în funcție de rolul activ sau pasiv al întreprinderilor vizate în punerea în aplicare a încălcării.

103 Rezultă că simpla posibilitate pe care și-a rezervat-o Comisia de a majora amenda pe fiecare an de încălcare, ajungându-se, în ceea ce privește încălcările de lungă durată, până la 10 % din cuantumul reținut pentru gravitatea încălcării, nu o obligă în niciun mod să stabilească acest nivel în funcție de intensitatea activităților înțelegerii sau de intensitatea efectelor acesteia, mai precis de gravitatea încălcării. Astfel, revine Comisiei obligația de a alege, în cadrul marjei sale de apreciere (a se vedea punctul 36 de mai sus), nivelul majorării pe care înțelege să îl aplice pentru durata încălcării.

104 În speță, Comisia a constatat, mai ales în considerentele (335) și (340) ale deciziei atacate, că grupul KME a participat la încălcare timp de doisprezece ani și zece luni, mai precis, o durată lungă în sensul liniilor directoare, și, prin urmare, a majorat amenda cu 125 %. Procedând astfel, Comisia nu s-a îndepărtat de la regulile pe care și le-a impus în liniile directoare. De fapt, Tribunalul apreciază că această majorare cu 125 % nu este vădit disproporționată în speță.

105 Rezultă din toate aceste considerații că motivul privind majorarea cuantumului amenzii pentru durată trebuie respins ca neîntemeiat.

Cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe neluarea în considerare a anumitor circumstanțe atenuante

Argumentele părților

106 În cadrul celui de al patrulea motiv, reclamantele invocă patru obiecții și pretind că, prin refuzul de a lua în considerare anumite circumstanțe atenuante, Comisia a încălcat punctul 3 din liniile directoare.

107 În primul rând, reclamantele susțin că, deși nu s-au abținut în mod sistematic să pună în aplicare acordurile în litigiu, acestea le-au aplicat într-un mod limitat, fapt care ar trebui să constituie o circumstanță atenuantă.

108 În al doilea rând, reclamantele arată că în mod greșit Comisia nu a ținut cont de faptul că acestea au încetat imediat și voluntar încălcarea,după verificările efectuate de Comisie.

109 În al treilea rând, reclamantele afirmă că în mod greșit Comisia a refuzat să califice situația economică dificilă a sectorului tuburilor industriale ca fiind o circumstanță atenuantă. Procedând în acest mod, Comisia ar fi încălcat principiul egalității de tratament și ar fi depășit cu mult puterea sa de apreciere, întrucât ar fi aplicat în speță criterii mai stricte decât cele aplicate în cazul unor situații comparabile. În această

privință, reclamantele fac trimitere la decizii anterioare ale Comisiei în care condițiile economice dificile ar fi justificat reduceri ale cuantumurilor de bază ale amenzilor.

110 În al patrulea rând, reclamantele susțin că, în decizia atacată, Comisia nu a luat în considerare în mod adecvat, încălcând punctul 3 a șasea liniuță din liniile directoare, precum și principiile echității și egalității de tratament, contribuția lor la stabilirea duratei totale a încălcării. Din Decizia 2005/349/CE a Comisiei din 10 decembrie 2003 privind o procedură de aplicare a articolului 81 [CE] și a articolului 53 din Acordul privind SEE (Cauza COMP/E-2/37.857 – Peroxizi organici) (JO 2005, L 110, p. 44) ar rezulta că o societate care furnizează Comisiei informații decisive sau care completează elementele de probă deținute de Comisie în ceea ce privește anumite perioade ale unei încălcări nu ar trebui amendată pentru aceste perioade.

111 Or, în speță, acordând în acest temei numai societății Outokumpu o reducere a cuantumului de bază al amenzii, Comisia ar fi ignorat că reclamantele au trimis primele elemente de probă decisive cu privire la perioadele de încălcare cuprinse între lunile mai 1988 și noiembrie 1992 și între luna mai 1998 și sfârșitul anului 1999. Prin urmare, Comisia ar fi încălcat principiul egalității de tratament și ar fi săvârșit o eroare luând aceste perioade în considerare la calculul amenzii aplicate reclamantelor.

112 Reclamantele contestă interpretarea Comisiei potrivit căreia aplicarea punctului 3 din liniile directoare ar fi rezervată exclusiv întreprinderii care dezvăluie prima durata încălcării, ceea ce înseamnă că nu poate exista decât un singur beneficiar al diminuării cuantumului de bază acordate în acest temei. Recompensarea cooperării în baza unei clasificări în timp, independent de calitatea și de întinderea informațiilor și a documentelor trimise de întreprinderea cooperantă, ar fi contrară obiectivului urmărit de Comisie în acest domeniu, care este acela de a veghea ca înțelegerile să fie

detectate și interzise printr-un acces complet la documente cu o forță probatorie ridicată și la informații decisive.

113 Comisia solicită respingerea motivului.

Aprecierea Tribunalului

114 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, la stabilirea cuantumului amenzilor, Comisia trebuie să se conformeze, în principiu, propriilor linii directoare (a se vedea punctul 33 de mai sus). Cu toate acestea, în liniile directoare nu se arată că fiecare dintre circumstanțele atenuante enumerate la punctul 3 trebuie luată întotdeauna în considerare de către Comisie în mod separat și aceasta nu este obligată să acorde în mod automat o reducere suplimentară în acest temei, caracterul adecvat al unei eventuale reduceri a amenzii în temeiul circumstanțelor atenuante trebuind să fie apreciat din punct de vedere global, ținând seama de ansamblul circumstanțelor pertinente.

115 Astfel, adoptarea liniilor directoare nu a lipsit de relevanță jurisprudența anterioară potrivit căreia Comisia dispune de o putere de apreciere care îi permite să ia sau să nu ia în considerare anumite elemente atunci când stabilește, în special în funcție de circumstanțele din speță, cuantumul amenzilor pe care intenționează să le aplice. Astfel, în lipsa din liniile directoare a unei dispoziții imperative privind circumstanțele atenuante care pot fi avute în vedere, trebuie să se considere că Comisia a păstrat o anumită majă pentru a aprecia în mod global importanța unei eventuale reduceri a cuantumului amenzilor în temeiul circumstanțelor atenuante.

116 În ceea ce privește prima obiecție, se impune constatarea faptului că aceasta nu poate fi admisă, din moment ce din jurisprudență rezultă în mod clar că, pentru a beneficia de punctul 3 a doua liniuță din liniile directoare, contravenienții trebuie să demonstreze că au adoptat un comportament concurențial sau, cel puțin, că au încălcat în mod clar și în mare măsură obligațiile privind punerea în aplicare a înțelegerii, astfel încât au perturbat funcționarea acesteia, și că nu au aderat la acord în aparență, incitând astfel alte întreprinderi să pună în aplicare înțelegerea în cauză (Hotărârea Tribunalului din 8 iulie 2004, Dalmine/Comisia, T-50/00, Rec., p. II-2395, punctul 292, și Hotărârea Tribunalului din 15 martie 2006, Daiichi Pharmaceutical/Comisia, T-26/02, Rec., p. II-713, punctul 113).

117 Or, în speță, reclamantele nu pretind că s-au opus în mod clar și în mare măsură punerii în aplicare a înțelegerii în cauză, astfel încât să fi perturbat însăși funcționarea acesteia. În consecință, prima obiecție nu este întemeiată.

118 În ceea ce privește a doua obiecție, trebuie amintit că, potrivit dispozițiilor punctului 3 a treia liniuță din liniile directoare, „încetarea încălcării de îndată ce intervine Comisia (în special atunci când desfășoară verificări)" se numără printre circumstanțele atenuante. Cu toate acestea, reducerea amenzii pentru încetarea unei încălcări de îndată ce intervine Comisia nu poate fi automată, ci depinde de o evaluare de către Comisie a împrejurărilor cauzei, în cadrul exercitării puterii sale de apreciere.

119 În speță, încălcarea în cauză are legătură cu o înțelegere secretă având ca obiect stabilirea prețurilor și repartizarea piețelor. Acest tip de înțelegere este interzis în mod expres de articolul 81 alineatul (1) literele (a) și (c) CE și constituie o încălcare deosebit de gravă. Prin urmare, părțile trebuiau să fi fost conștiente de caracterul ilicit al comportamentului lor. Caracterul secret al înțelegerii confirmă faptul că aceasta era situația. În consecință, Tribunalul apreciază că nu are nicio rezervă cu privire la faptul că această încălcare a fost săvârșită în mod intenționat de părțile în cauză. Or, Tribunalul s-a pronunțat deja în sensul că încetarea unei încălcări săvârșite în mod

intenționat nu poate fi considerată circumstanță atenuantă atunci când a fost determinată de intervenția Comisiei (Hotărârea Tribunalului din 11 martie 1999, Ensidesa/Comisia, T-157/94, Rec., p. II-707, punctul 498).

120 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie respinsă obiecția reclamantelor ca neîntemeiată.

121 Pe de altă parte, Tribunalul apreciază, în cadrul competenței sale depline de fond, că încetarea de către reclamante a încălcării în cauză ca urmare a primei intervenții a Comisiei nu justifică, în orice caz, o reducere a cuantumului amenzii lor. Astfel, această încetare constituia o reacție adecvată și normală la intervenția Comisiei și nu poate fi asimilată cu meritul de a fi încetat încălcarea din inițiativa autonomă a acestora. De asemenea, încetarea amintită reprezenta doar o întoarcere la un comportament licit și nu a contribuit la eficientizarea anchetei Comisiei.

122 În ceea ce privește a treia obiecție, rezultă din jurisprudență că nu se impune Comisiei să considere circumstanță atenuantă starea financiară defavorabilă a sectorului în discuție. Numai pentru că a ținut seama, în cauzele precedente, de situația economică a sectorului ca fiind o circumstanță atenuantă, Comisia nu trebuie în mod obligatoriu să continue să respecte această practică. Astfel, ca regulă generală, cartelurile iau naștere în momentul în care un sector cunoaște dificultăți (a se vedea Hotărârea Tokai Carbon și alții/Comisia, punctul 62 de mai sus, punctul 345 și jurisprudența citată). În consecință, a treia obiecție trebuie respinsă.

123 Referitor la a patra obiecție, trebuie constatat mai întâi că nici Outokumpu, nici reclamantele nu puteau beneficia, în temeiul Comunicării privind cooperarea din 1996, de o reducere mai mare de 50 % a cuantumului final al amenzilor care le-au fost aplicate, din moment ce nu au dezvăluit Comisiei încălcarea înainte ca aceasta să efectueze

verificări care să îi furnizeze suficiente motive pentru a iniția procedura încălcării care a determinat adoptarea deciziei atacate.

124 Este de asemenea cert că numai printr-un memoriu al Outokumpu din data de 30 mai 2001 Comisia a fost pentru prima dată informată cu privire la întreaga durată a cartelului. Astfel, pe baza informațiilor transmise anterior de societatea Mueller Industries, Comisia era în măsură să dovedească existența unei încălcări doar în perioada mai 1994-mai 1998. Cu toate acestea, reclamantele susțin că numai datorită informației pe care au comunicat-o Comisiei în octombrie 2002, aceasta din urmă a putut dovedi în mod cert existența cartelului din mai 1988 până în noiembrie 1992 și din mai 1998 până la sfârșitul anului 1999.

125 Prin stabilirea duratei suplimentare a încălcării, Comisia a fost în măsură să majoreze, în temeiul punctului 1 litera B din liniile directoare, cuantumurile de plecare ale amenzilor aplicate contravenientelor cu 125 %, în loc de 40 %. Prin urmare, întreprinderile care transmiseseră Comisiei informații cu privire la durata suplimentară a încălcării riscau să li se majoreze cuantumul de plecare al amenzilor lor cu încă 85 de procente.

126 Este vorba despre un paradox inerent Comunicării privind cooperarea din 1996, în sensul că o întreprindere care face obiectul punctului D din respectiva comunicare și care furnizează informații noi Comisiei riscă să fie sancționată mai sever decât dacă nu ar fi transmis aceste informații Comisiei. Punctul 3 a șasea liniuță din liniile directoare, potrivit căruia o „cooperare efectivă a întreprinderii în cadrul procedurilor, în afara sferei de aplicare [a Comunicării privind cooperarea din 1996]”, poate constitui o circumstanță atenuantă, permite remedierea acestui paradox.

127 În speță, prin aplicarea, fără a face mențiune în acest sens, a punctului 3 a șasea liniuță din liniile directoare, Comisia a acordat de fapt Outokumpu o imunitate în ceea ce privește durata suplimentară a înțelegerii, pe care a ignorat-o înainte de primirea memoriului acesteia din 30 mai 2001 [considerentul (386) al deciziei atacate].

128 Prin urmare, trebuie verificat dacă Comisia era obligată, fie în temeiul punctului 3 a șasea liniuță din liniile directoare, fie în conformitate cu principiul egalității de tratament, să acorde o reducere și reclamantelor pentru informațiile referitoare la perioadele 1988-1992 și 1998-1999 furnizate Comisiei la mai mult de șaisprezece luni după Outokumpu.

129 În această privință, trebuie amintit în prealabil că Comisia dispune de o marjă de apreciere în ceea ce privește aplicarea circumstanțelor atenuante (Hotărârea Tribunalului din 8 iulie 2004, Mannesmannröhren-Werke/Comisia, T-44/00, Rec., p. II-2223, punctul 307).

130 Trebuie subliniat în continuare că logica imunității la amenzi presupune ca numai unul dintre membrii unei înțelegeri să poată beneficia de aceasta, dat fiind că efectul urmărit este acela de a crea un climat de incertitudine în cadrul înțelegerilor prin încurajarea de a dezvălui Comisiei existența acestora. Or, această incertitudine rezultă tocmai din faptul că participanții la înțelegere știu că numai unul dintre ei va putea beneficia de imunitate la amendă prin denunțarea celorlalți participanți la încălcare, expunându-i astfel riscului de a li se aplica amenzi mai severe.

131 Într-o situație precum cea din speță, în care Comisia cunoaște că există o înțelegere, dar nu dispune de anumite elemente esențiale pentru a putea stabili întreaga durată a acestei încălcări, este cu precădere de dorit să se recurgă la un astfel de mecanism, mai ales pentru a evita ca acești contravenienți să se pună de acord cu privire la disimularea elementelor respective.

132 O astfel de situație este diferită de situația în care Comisia deține deja probe, dar urmărește să le completeze. În această ultimă ipoteză, acordarea unei reduceri de amendă contravenienților în locul unei imunități la amendă în favoarea unei singure întreprinderi se justifică prin faptul că obiectivul nu mai este acela de a dezvălui o împrejurare de natură să determine o majorare a amenzii aplicate, ci de a obține cât mai multe probe posibil pentru a consolida capacitatea Comisiei de a stabili situația de fapt în discuție.

133 În ceea ce privește pretinsa inegalitate de tratament între Outokumpu și reclamante, este suficient să se remarce că acestea nu s-au aflat într-o situație comparabilă, întrucât Outokumpu a transmis Comisiei cu aproape un an înaintea reclamantelor informațiile în legătură cu durata suplimentară de opt ani și jumătate a înțelegerii.

134 Având în vedere considerațiile care precedă, a patra obiecție trebuie respinsă.

135 Prin urmare, prezentul motiv trebuie respins în totalitate.

Cu privire la al cincilea motiv, întemeiat pe o reducere insuficientă a cuantumului amenzii în temeiul Comunicării privind cooperarea din 1996

Argumentele părților

136 În primul rând, reclamantele compară cooperarea lor, precum și reducerea de 30 % care le-a fost acordată cu tratamentul de care au beneficiat unii terți în cauze anterioare. În

această privință, reclamantele concluzionează că au fost supuse unui tratament defavorabil.

137 În al doilea rând, reclamantele apreciază că, față de aportul reprezentat de prin cooperarea lor la desfășurarea anchetei, ar fi trebuit să beneficieze de o reducere de peste 30 % în temeiul punctului D din Comunicarea privind cooperarea din 1996. În această privință, reclamantele invocă mai întâi că au transmis voluntar Comisiei informații care au depășit obligația de divulgare ce decurge din articolul 11 din Regulamentul nr. 17, în continuare, că aceste informații arătau detaliat modul de funcționare al cartelului și, în sfârșit, că aceste informații erau decisive pentru a dovedi existența încălcării pe parcursul perioadelor cuprinse între mai 1988 și noiembrie 1992 și între mai 1998 și sfârșitul anului 1999.

138 În al treilea rând, reclamantele pretind că, prin acordarea unei reduceri de 50 % a amenzii aplicate societății Outokumpu, Comisia a încălcat principiul egalității de tratament. Comisia ar fi încălcat de asemenea principiul menționat luând în considerare cooperarea Outokumpu atât pentru a acorda o reducere de 50 % a amenzii în temeiul secțiunii D din Comunicarea privind cooperarea din 1996, cât și pentru a lua în considerare o circumstanță atenuantă în temeiul liniilor directoare.

139 Comisia solicită respingerea acestui motiv.

Aprecierea Tribunalului

140 În ceea ce privește comparația făcută de reclamante între această speță și practica anterioară a Comisiei, trebuie constatat că din jurisprudență rezultă că simpla împrejurare că, în practica sa decizională anterioară, Comisia a acordat un anumit nivel de reducere pentru un comportament determinat nu implică faptul că este obligată să

acorde aceeași reducere la aprecierea unui comportament similar în cadrul unei proceduri administrative ulterioare (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 20 martie 2002, ABB Asea Brown Boveri/Comisia, T-31/99, Rec., p. II-1881, punctul 239 și jurisprudența citată). În consecință, reclamantele nu se pot prevala de reducerile cuantumului amenzilor acordate în alte cauze.

141 În ceea ce privește celelalte obiecții, trebuie de asemenea amintit că, în cadrul aprecierii cooperării membrilor unei înțelegeri, doar o eroare vădită de apreciere a Comisiei poate fi cenzurată, întrucât aceasta dispune de o largă marjă de apreciere pentru a evalua calitatea și utilitatea cooperării unei întreprinderi, în special în raport cu contribuțiile altor întreprinderi (Hotărârea Curții din 10 mai 2007, SGL Carbon/Comisia, C-328/05 P, Rep., p. I-3921, punctul 88). Totuși, Comisia nu poate, în cadrul acestei aprecieri, să încalce principiul egalității de tratament.

142 În acest context, trebuie constatat că, în decizia atacată, Comisia a recunoscut că informațiile transmise de reclamante depășeau ceea ce putea fi solicitat în temeiul articolului 11 din Regulamentul nr. 17. Comisia a recunoscut de asemenea că reclamantele au prezentat elemente de probă noi și au confirmat elemente de probă existente pentru întreaga durată a încălcării, și anume perioada 1988-2001. Comisia a ținut cont în special de faptul că reclamantele o ajutaseră să aprecieze amploarea cartelului în perioada 1997-1999. Cu toate acestea, Comisia a afirmat că reclamantele nu au fost nici primele, nici principalele întreprinderi care au furnizat probe decisive referitoare la perioadele mai 1988-noiembrie 1992 și 1997-1999. Comisia a mai avut în vedere faptul că reclamantele au început să coopereze cu ea doar ca răspuns la o scrisoare pe care le-a adresat-o în iulie 2002 în temeiul articolului 11 din Regulamentul nr. 17 [considerentele (415)-(417), (419), (420) și (423) ale deciziei atacate].

143 Este important să se sublinieze de la început că Comisia nu poate fi criticată pentru faptul că a luat în considerare spontaneitatea cu care i-au fost furnizate informațiile în aplicarea punctului D din Comunicarea privind cooperarea din 1996 (Hotărârea ABB Asea Brown Boveri/Comisia, punctul 140 de mai sus, punctele 237 și 238). În cadrul unei politici de clemență, Comisiei îi este permis să acorde întreprinderilor care

cooperează spontan cu ea reduceri ale cuantumului amenzii mai mari decât cele acordate întreprinderilor care nu cooperează în același mod. În speță, este cert că, spre deosebire de situația Outokumpu, a fost necesară comunicarea unei cereri de informații pentru ca reclamantele să coopereze.

144 În ceea ce privește perioada mai 1988-noiembrie 1992, rezultă din dosar că este întemeiată constarea Comisiei potrivit căreia descrierea oferită de reclamante referitoare la această perioadă nu era nici mai detaliată, nici mai completă decât cea oferită de Outokumpu și că, la momentul la care reclamantele au început să coopereze, Comisia se afla de aproximativ șaisprezece luni în posesia unor elemente de probă determinante provenind din alte surse, care atestau existența încălcării în cursul acestor ani. Astfel, atât cooperarea anterioară a Outokumpu, cât și două înscrisuri descoperite în cursul verificărilor menționau că înțelegerea în cauză exista din 1988.

145 În ceea ce privește perioada cuprinsă între mai 1998 și sfârșitul anului 1999, trebuie subliniat că nu rezultă din dosar ignorarea de către Comisie a cooperării reclamantelor. Dimpotrivă, în considerentul (419) al deciziei atacate, Comisia a remarcat că această cooperare a reclamantelor i-a fost utilă într-o anumită măsură în legătură cu perioada 1997-1999. Nu se poate reproșa Comisiei că în același considerent a menționat faptul că, anterior cooperării reclamantelor, a deținut probe privind un anumit număr de reuniuni și de schimburi de informații confidențiale care au avut loc pe parcursul perioadei amintite, din moment ce această susținere este confirmată de elementele din dosar.

146 Pe de altă parte, rezultă din considerațiile precedente că reclamantele nu au demonstrat săvârșirea de către Comisie a unei erori vădite de apreciere a cooperării lor.

147 În ceea ce privește argumentul potrivit căruia reclamantele ar fi făcut obiectul unui tratament discriminatoriu, este suficient să se amintească faptul că reclamantele și Outokumpu nu se aflau într-o situație comparabilă, întrucât Outokumpu a colaborat cu

Comisia cu mult înaintea reclamantelor, iar acestea din urmă au început să coopereze cu Comisia numai după ce au primit o cerere de informații.

148 În definitiv, faptul că Outokumpu a beneficiat, atât în temeiul Comunicării privind cooperarea din 1996, cât și în temeiul liniilor directoare, de o reducere a cuantumului amenzii care i-a fost aplicată pentru cooperarea cu Comisia cu mult înaintea celorlalte întreprinderi nu poate constitui o discriminare în raport cu reclamantele. Astfel, faptul că Outokumpu a beneficiat de o reducere în temeiul punctului 3 a șasea liniuță din liniile directoare are legătură cu interacțiunea liniilor directoare cu Comunicarea privind cooperarea din 1996. Dacă reclamantele ar fi fost cele dintâi întreprinderi care să coopereze cu Comisia, ar fi putut beneficia de aplicarea atât a Comunicării privind cooperarea din 1996, cât și a liniilor directoare.

149 Având în vedere toate considerațiile precedente, prezentul motiv trebuie respins.

Cu privire la cererea de plată a cheltuielilor efectuate pentru constituirea garanției bancare

150 Reclamantele nu au formulat niciun argument în susținerea acestei cereri. Rezultă că cererea introductivă nu îndeplinește în acest sens exigențele minime prevăzute la articolul 21 din Statutul Curții și la articolul 44 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul de procedură pentru ca o acțiune să fie admisibilă. Prin urmare, cererea trebuie respinsă ca inadmisibilă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

151 Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât reclamantele au căzut în pretenții, se impune obligarea acestora la plata cheltuielilor de judecată, conform concluziilor Comisiei.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a opta)

declară și hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) Obligă KME Germany AG, KME France SAS și KME Italy SpA la plata cheltuielilor de judecată.

Martins Ribeiro Papasavvas Wahl

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 6 mai 2009.

Semnături